ECLI:LV:AT:2020:1020.A420284517.11.S
Lieta Nr. A420284517, SKA-408/2020
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
SPRIEDUMS
Rīgā 2020.gada 20.oktobrī

Tiesa šādā sastāvā: senatores Līvija Slica, Anita Kovaļevska, Ieva Višķere

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties /pers. A/ pieteikumu par Finanšu ministrijas 2017.gada 24.augusta lēmuma Nr. 12-34/94 atzīšanu par prettiesisku, sakarā ar /pers. A/ kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2018.gada 24.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/ vērsās Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – dienests) ar lūgumu atļaut savienot valsts amatpersonas amatu ar radošo darbu 2017.gada 25.maijā (dienesta dienas kārtības noteikumos noteiktajā darba laikā), kā arī 2017.gada 16.jūnijā (sava atvaļinājuma laikā), radošo darbu veicot SIA „FCM Ltd" atbilstoši noslēgtajam autoratlīdzības līgumam. Novērtējot dienesta rīcībā esošo informāciju, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja esošo praksi šajā jomā un ievērojot dienesta esošo praksi amata savienošanu atļauju izsniegšanā, dienests ar 2017.gada 1.jūnija lēmumu Nr. 9.6-14/202 (turpmāk – dienesta lēmums) atzina, ka atļauja pieteicējam nav izsniedzama.

Finanšu ministrija, izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, ar 2017.gada 24.augusta lēmumu Nr. 12-34/94 (turpmāk – ministrijas lēmums) dienesta lēmumu atstāja negrozītu.

[2] Nepiekrītot ministrijas lēmumam, pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā.

[3] Izskatījusi lietu sakarā ar dienesta apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2018.gada 24.oktobra spriedumu noraidīja pieteicēja pieteikumu par ministrijas lēmuma, ar kuru atzīts, ka pieteicējs nav tiesīgs bez attiecīga saskaņojuma vadīt lekcijas (seminārus) SIA „FCM Ltd" ārpus darba laika, atzīšanu par prettiesisku. Sprieduma pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Ievērojot, ka pieteicēja iesniegumā minētais datums (2017.gada 16.jūnijs) jau ir pagājis, ir vērtējams ministrijas lēmuma tiesiskums.

[3.2] Uz pieteicēju kā valsts amatpersonu attiecināmi likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 7.panta sestajā daļā noteiktie ierobežojumi, līdz ar to viņš var savienot valsts amatpersonas amatu tikai ar: amatu, kuru tās ieņem saskaņā ar likumu, Ministru kabineta noteikumiem un rīkojumiem; pedagoga, zinātnieka, profesionāla sportista un radošo darbu; amatu arodbiedrībā; citu amatu, uzņēmuma līguma vai šā panta vienpadsmitajā daļā neminēta pilnvarojuma izpildi, ja to savienošana nerada interešu konfliktu un ir saņemta attiecīgās publiskas personas iestādes vadītāja vai viņa pilnvarotas personas rakstveida atļauja; saimniecisko darbību individuālā komersanta statusā vai reģistrējoties dienestā kā saimnieciskās darbības veicējam saskaņā ar likumu „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", ja šī savienošana nerada interešu konfliktu un ir saņemta attiecīgās publiskas personas iestādes vadītāja vai viņa pilnvarotas personas rakstveida atļauja.

[3.3] Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 1.panta septītajā daļā radošais darbs tiek definēts kā publicistiska, literāra vai mākslinieciska darbība, par kuru saņem autoratlīdzību vai honorāru.

Tas vien, ka pieteicējam par lekciju lasīšanu tika paredzēta autoratlīdzības samaksa, nav pamats secinājumam, ka lekcijas lasīšana ir radošs darbs. Noskaidrojot, kāds darbs būtu uzskatāms par radošu, izšķirošais ir tas, vai konkrēts darbs ir vērsts uz jaunradi, kuras rezultātā tiek radīts, sacerēts, veidots kas jauns. No pieteicēja sagatavotās prezentācijas slaidiem secināms, ka pieteicējs, sagatavojot šo materiālu, ir balstījies uz Pievienotās vērtības nodokļa un citu nodokļu likumu normām, skaidrojot un attiecinot tās uz dažādām situācijām, taču minētais lekcijai sagatavotais slaidu apkopojums nav noformēts kā literārais darbs, lai to atbilstoši Autortiesību likuma 4.panta 1.punktam uzskatītu par autortiesību objektu.

Autortiesību likuma 6.pantā tiek uzskaitīts, kādus objektus autortiesības neaizsargā. Ievērojot, ka par autortiesību objektu nav uzskatāmi ne likumu teksti, ne to piemērošanas skaidrojums, kas tiek sniegts tiesas spriedumos, nav pamata uzskatam, ka kādas citas personas skaidrojums par likuma normu attiecināmību un piemērošanu dzīves situācijām, ja tas nav noformēts kā literārais darbs, kā arī metodes un procesi personas sniegtā skaidrojuma pasniegšanā būtu uzskatāmi par autortiesību objektu. Turklāt lekcijas tēma ir tieši saistīta ar pieteicēja amata pienākumiem dienestā. Tas nozīmē, ka pieteicēja darbības, kas saistītas ar lekcijas lasīšanu par pievienotās vērtības nodokļa aktualitātēm, nav uzskatāmas par radošu darbu.

Pieteicēja lekciju lasīšana SIA „FCM Ltd" organizētajā seminārā nav uzskatāma arī par pedagoga darbu.

Ievērojot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 6.panta otrā daļas un 7.panta sestās daļas normu tvērumu kopsakarā ar minētā panta 10.^{2}daļas normatīvo regulējumu (*kopš 2018.gada 6.marta 7.panta 10.^{2}daļa izslēgta no likuma*), secināms, ka pieteicējam būtu tiesības savienot savu amatu dienestā ar lekciju lasīšanu SIA „FCM Ltd" organizētajā seminārā, ja šī savienošana nerada interešu konfliktu, amatu savienošana nav pretrunā ar valsts amatpersonai saistošām ētikas normām un nekaitē valsts amatpersonas tiešo pienākumu pildīšanai.

[3.4] Izskatāmajā gadījumā pieteicējs kā nodokļu administrācijas amatpersona vēlējies savienot amata (Nodokļu pārvaldes Pievienotās vērtības nodokļa daļas Pirmās metodikas daļas vadītājs) pienākumu pildīšanu ar darbu – lekcijas par aktualitātēm pievienotās vērtības nodokļa normatīvajā regulējumā lasīšanu pie konkrēta nodokļa maksātāja. Tātad savienojamais darbs pēc būtības ir tieši saistīts ar tiem valsts amatpersonas pienākumiem, kurus pieteicējs pilda dienestā.

Dienests kā valsts pārvaldes iestāde fiskālās disciplīnas ievērošanā un tās izpildes kontrolēšanā, pildot valsts pārvaldes uzdevumus, citstarp gādā par valsts noteikto nodokļu iekasēšanu, piemērojot zināmus stratēģiskus paņēmienus un metodes, daļa no kuriem ir ierobežotas pieejamības informācija un valsts noslēpuma objekts. Dienests veic arī zināmus ieguldījumus šo metožu pilnveidošanā, analizējot situāciju fiskālās disciplīnas ievērošanā un

nepārtraukti revidējot normatīvo regulējumu un novēršot tā nepilnības. Savukārt nodokļa maksātājam ir interese meklēt iespējas optimizēt valsts budžetā maksājamos nodokļus, citstarp piesaistot nodokļu konsultantus un īstenojot to piedāvātos risinājumus.

Tas nozīmē, ka nodokļu administrācija un nodokļu maksātājs dažkārt pārstāv diametrāli pretējās intereses fiskālās disciplīnas ievērošanā, savukārt nodokļu maksātājam var būt interese saņemt tādu informāciju no nodokļu konsultanta (bet vislabāk no personas, kura strādā dienestā), kas pārzina nodokļu iekasēšanas metodiku, lai pēc iespējas efektīvāk optimizētu valsts budžetā maksājamo nodokļu lielumu. No minētā secināms, ka pieteicējs, vēloties strādāt gan dienestā, gan sniegt pakalpojumu konkrētam nodokļa maksātājam saistībā ar aktualitātēm pievienotās vērtības nodokļa jomā, var nonākt interešu konflikta situācijā, kas var kaitēt nodokļu iekasēšanai. Līdz ar to dienestam ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums veikt preventīvus pasākumus, lai izslēgtu interešu konflikta situācijas rašanos, nesaskaņojot pieteicējam, tāpat kā citām dienesta amatpersonām, šādu amata savienošanu pat gadījumā, ja pieteicējs vēlas sniegt pakalpojumu nodokļu maksātājam no dienesta brīvajā laikā.

[3.5] Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 1.panta 5.punkts interešu konfliktu definē kā situāciju, kurā valsts amatpersonai, pildot valsts amatpersonas amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar valsts amatpersonas amatu saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt šīs valsts amatpersonas, tās radinieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses.

Izskatāmajā gadījumā kā pieteicēja potenciālais darījumu partneris ir norādīts SIA „FCM Ltd", kuras reģistrētie darbības veidi ir konsultēšana komercdarbībā un vadībzinībās.

Pieteicējam kā dienesta valsts amatpersonai ir pienākums būt īpaši piesardzīgam iespējamo darījumu partneru izvēlē interešu konfliktu kontekstā, jo iesaistīšanās darījumos ar komersantiem, kuri nepilda nodokļu likumos noteiktos pienākumus, var negatīvi ietekmēt ne tikai pieteicēja reputāciju, bet arī graut dienesta, kurā pieteicējam kā valsts amatpersonai ir pamata darba vieta, prestižu.

Kā apstiprina dienests, SIA „FCM Ltd" ir bijis nodokļu parāds, kurš lietas izskatīšanas laikā ir palielinājies, līdz ar to pieteicējam kā nodokļu administrācijas amatpersonai bija jāatturas no iespējamo kontaktu nodibināšanas ar nodokļu nemaksātāju arī šāda iemesla dēļ.

[3.6] Pastāvot konstatētajiem apstākļiem, atteikums saskaņot pieteicējam valsts amatpersonas amata savienošanu ar lekciju lasīšanu SIA „FCM Ltd" rīkotajos semināros ir pamatots, tiesisks un attaisno pieteicējam noraidītās tiesības, jo ir vērsts citstarp arī uz to, lai netiktu pārkāpts likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 19.pantā noteiktais – informāciju, kas valsts amatpersonai ir pieejama saskaņā ar valsts amatpersonas amata pienākumu pildīšanu, aizliegts prettiesiski izpaust vai izmantot mērķiem, kas nav saistīti ar valsts amatpersonas amata pienākumu veikšanu vai konkrētu darba uzdevumu pildīšanu.

[4] Pieteicējs par apgabaltiesas spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, norādot turpmāk minētos argumentus.

[4.1] Tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 81.panta pirmo un piekto daļu, jo pieteicējs nav lūdzis vērtēt ministrijas darbības, kad tā pieņēma pārsūdzēto ministrijas lēmumu, bet gan atcelt šo administratīvo aktu, ko ministrija nespēj pamatot, t.i., vērtēt tieši pieteicējam nelabvēlīgā administratīvā akta tiesiskumu, nevis ministrijas rīcību. Nevērtējot administratīvā akta tiesiskumu un atbilstību likumam „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā", tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 103.pantu.

Dienests apelācijas sūdzībā nav lūdzis vērtēt ministrijas lēmuma tiesiskumu, tāpēc apgabaltiesa nav ievērojusi lietas izskatīšanas robežas, kas ir Administratīvā procesa likuma 302.panta pirmās daļas pārkāpums. Sprieduma saturs liecina arī par Administratīvā procesa likuma 5. un 7.panta pārkāpumu.

[4.2] Tiesa nav vērtējusi ministrijas lēmumā pieļauto vienlīdzības principa pārkāpumu, proti, ministrija saviem darbiniekiem atļauj lasīt seminārus. Tādējādi tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 6.pantu.

[4.3] Tiesa nav vērtējusi, vai ministrijas lēmums izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus un vai tas atbilst tiesību normām, tādējādi tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 250.panta pirmās daļas 1.punktu. Jāvērtē pēc būtības, vai lekciju vadīšana rada, nevis tikai var radīt interešu konfliktu. Ar nepareizi interpretētām likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" normām tiesa ir pieļāvusi Administratīvā procesa likuma 326.panta 3.punkta pārkāpumu. Tā kā valsts amatpersonas amata savienošanai ar radošo darbu nav nepieciešams saņemt rakstveida atļauju, dienestam nav jāvērtē iespējamos interešu konflikta riskus.

[4.4] Apgabaltiesas spriedumā izdarītie secinājumi ir izteikti pieņēmuma formā, nenorādot uz kādu konkrētu pierādījumu. Tāpēc ir pārkāpta Administratīvā procesa likuma 154.panta pirmā daļa.

[4.5] Apgabaltiesa ir nepareizi interpretējusi Autortiesību likuma 4.panta 1.punktu un likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 1.panta septīto daļu (*iespējams, ka domāts 7.punkts*). Autortiesību objektam nav svarīga izpausmes forma, bet gan tā būtība.

[4.6] Apgabaltiesa ir pieļāvusi Administratīvā procesa likuma 14.[1]panta pārkāpumu, nepareizi citējot pieteikumā un pirmās instances tiesas spriedumā norādīto. Proti, „pieļāvumu iespējamības formā" apgabaltiesa aizstājusi ar „vispārinājumu" un tā nav pārrakstīšanās kļūda. Minētais rada šaubas, vai apgabaltiesa atzīst un godina demokrātiskas valsts pricipus.

[4.7] Apgabaltiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 250.panta otro daļu, jo spriedumā ir sniegta jauna argumentācija, kas nav ministrijas lēmumā. Nodokļu parādi ir visai izplatīta situācija Latvijā. Tas, ka SIA „FCM Ltd" ir nodokļu parādi, neliecina par to, ka šis komersants ir slikts vai riskants.

[4.8] Nav saprotama apgabaltiesas atsaukšanās uz procesuālo ekonomiju, nevērtējot visus pieteicēja argumentus. Tiesa nav norādījusi, kāpēc devusi priekšroku atbildētāja paskaidrojumiem salīdzinājumā ar pieteicēja paskaidrojumiem. Tiesa ir ignorējusi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2018.gada 12.februāra vēstulē Nr. 1/940 sniegto atzinumu, ka nav radies interešu konflikts.

[5] Dienests paskaidrojumā par kasācijas sūdzību norāda, ka tā ir nepamatota.

Arī Finanšu ministrija paskaidrojumā par kasācijas sūdzību norāda, ka tā nav pamatota.

Motīvu daļa

[6] Senāts vispirms atbildēs uz pieteicēja kasācijas argumentu par to, vai apgabaltiesa ir pareizi noteikusi pieteikuma priekšmetu. Pieteicējs kasācijas sūdzībā norāda, ka nav lūdzis tiesu vērtēt Finanšu ministrijas darbības, kad tā pieņēma pārsūdzēto lēmumu, tiesiskumu, bet atcelt ministrijas lēmumu, t.i., vērtēt tieši nelabvēlīgā administratīvā akta tiesiskumu. Pieteicējs norāda, ka apgabaltiesa vispār neesot vērtējusi administratīvā akta tiesiskumu, tādējādi pārkāpjot Administratīvā proces likuma 103.panta pirmo daļu un trešās daļas 1.punktu.

Senāts atzīst, ka minētie argumenti nav pamatoti.

Gadījumā, ja ir nepieciešams saņemt iestādes vadītāja rakstveida atļauju valsts amatpersonas amata savienošanai ar citu darbu vai amatu, pieteikuma priekšmets ir labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nevis atteikuma izdot atļauju atcelšana. Izskatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi.

Senāts jau iepriekš ir atzinis, ka nelabvēlīgais administratīvais akts, ar kuru iestāde atteikusi apmierināt personas prasījumu, ir vērtējams vienīgi kā

lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, tas ir, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, bet šī nelabvēlīgā administratīvā akta atcelšana nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets. Šāda nostādne izriet no apstākļa, ka atteikuma izdot labvēlīgu aktu, kas ir negatīvs administratīvais akts, atcelšana nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt. Tādu dod vienīgi labvēlīga akta izdošana. Gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, iepriekš izdotais atteikums automātiski zaudē spēku. Tādējādi atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu atcelšana, vienlaikus neuzliekot pienākumu izdot labvēlīgu administratīvu aktu, ir bezjēdzīga, jo tā nerada tiesiskas sekas. Līdz ar to atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskums pārbaudāms, skatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nevis vērtējams kā prasījums par administratīvā akta atcelšanu (sal. *2007.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr. SKA-14/2007 (A42076104) 17.punkts, 2007.gada 14.marta sprieduma lietā Nr. SKA-84/2007 (A42399505) 9.1.punkts, 2018.gada 5.jūnija lēmuma lietā Nr. SKA-1053/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0605.SKA105318.7.L) 15.punkts*).

Izņēmums no minētā ir gadījums, ja pieteicējs atlīdzinājuma pieprasīšanai vai lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos pieteikumā pietiekami skaidri norādījis uz negatīvā administratīvā akta prettiesiskumu (tostarp administratīvā akta izdošanas gaitā pieļautiem procesuālajiem pārkāpumiem) vai arī tā izdošanas procesā pieļautiem būtiskiem procesuāliem pārkāpumiem, ja pieteicējs neiebilst pret negatīvā administratīvā akta rezultātu. Proti, izņēmums ir gadījums, ja no pieteikuma pietiekami skaidri izriet, ka pieteicēja mērķis, vēršoties tiesā, bijis ne tikai saņemt prasīto labvēlīgo administratīvo aktu, bet arī atlīdzinājuma pieprasīšanai vai lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos saņemt tiesas nolēmumu jautājumā par iestādes atteikuma un tā izdošanas gaitā veikto darbību tiesiskumu (*Senāta 2015.gada 12.marta lēmuma lietā Nr. SKA-369/2015 (A420689310) 9.punkts*).

Apgabaltiesa pareizi konstatēja, ka konkrētais datums, kurā pieteicējs gribēja vadīt lekcijas SIA „FCM Ltd", ir pagājis. No pieteikuma izriet, ka pieteicēja mērķis ir novērst līdzīgu gadījumu atkārtošanos, jo pieteicējs vēlas, lai turpmāk varētu savienot amatu ar radošo darbu jebkurā laikā vai arī ārpus darba laika bez dienesta atļaujas. Ņemot vērā minēto, un tā kā nav iespējama labvēlīga administratīvā akta izdošana, apgabaltiesa pamatoti ir vērtējusi ministrijas lēmuma (kas veido galīgo noformējumu administratīvajam aktam, ar kuru pieteicējam atteikta atļauja lekciju lasīšanai) tiesiskumu.

Pieteicēja arguments, ka apgabaltiesa vispār nav vērtējusi ministrijas lēmuma tiesiskumu, ir acīmredzami nepamatots. Sprieduma motīvu daļā ir norādīti argumenti, kāpēc tiesa ministrijas lēmumu atzina par tiesisku un pieteikumu par nepamatotu. Tas, ka pieteicējs nepiekrīt apgabaltiesas secinājumiem, nenozīmē, ka ir pārkāptas Administratīvā procesa likuma 103.panta pirmās daļas un trešās daļas 1.punkta normas.

[7] Saskaņā ar Autortiesību likuma 4.panta 1.punktu autortiesību objekts ir arī literārie darbi (grāmatas, brošūras, runas, datorprogrammas, lekcijas, aicinājumi, ziņojumi, spredиķi un citi līdzīga veida darbi). Likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" termins *radošais darbs* skaidrots kā publicistiska, literāra vai mākslinieciska darbība, par kuru saņem autoratlīdzību vai honorāru (1.panta 7.punkts).

No minētajām tiesību normām secināms, ka lekcija ir viens no literāra darba izpausmes veidiem, par kuru saņem autoratlīdzību vai honorāru. Tas savukārt nozīmē, ka lekciju sagatavošana un prezentācija ir radošais darbs likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" normu izpratnē.

Pārsūdzētajā ministrijas lēmumā ir norādīts, ka ministrija piekrīt pieteicēja viedoklim, ka sagatavotie lekcijas (semināra) izdales materiāli ir radošais darbs Autortiesību likuma izpratnē, kas izriet arī no lietas materiālos esošajiem Kultūras ministrijas atzinumiem. Arī dienests apelācijas sūdzībā nav apstrīdējis šo atzinumu, bet norādījis, ka arī radošā darba veikšanai ir nepieciešams saņemt atļauju amata savienošanai. Pieteicēja kasācijas sūdzībā minētajā Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2018.gada 12.februāra vēstulē Nr. 1/940, kas sniegta, atbildot uz dienesta pieprasījumu, arī norādīts, ka pieteicēja lekciju prezentēšana ir radošs darbs (*lietas 1.sējuma 166.–167.lpp.*).

No minētā Senāts secina, ka iestāžu līmenī lietā nav bijis strīda par to, ka pieteicēja sagatavotā lekcija ir radošais darbs.

Taču apgabaltiesa spriedumā ir vērtējusi šo jautājumu, par kuru lietā nav bijis strīda, un nonākusi pie pretēja secinājuma, ka pieteicēja sagatavotā lekcija nav uzskatāma par radošo darbu. Apgabaltiesa savu secinājumu pamatojusi, pirmkārt, ar to, ka pieteicēja sagatavotais slaidu apkopojums nav noformēts kā literārs darbs. Vienlaikus apgabaltiesa nav paskaidrojusi, ko tā ir domājusi ar literāram darbam atbilstošu noformējumu. Otrkārt, apgabaltiesa ir atsaukusies uz Autortiesību likuma 6.pantu, kurā ir norādīti neaizsargājamie darbi, tostarp 1.punkts noteic, ka autortiesības neaizsargā normatīvos un administratīvos aktus, citus valsts un pašvaldību iestāžu izdotus dokumentus un tiesas nolēmumus (likumus, tiesu spriedumus, lēmumus un citus oficiālus dokumentus), kā arī šo tekstu oficiālos tulkojumus un oficiālās konsolidētās versijas. Apgabaltiesa atzinusi: ievērojot, ka par autortiesību objektu nav uzskatāmi ne likumu teksti, ne to piemērošanas skaidrojums, kas tiek sniegts tiesas spriedumos, nav pamata uzskatam, ka kādas citas personas skaidrojums par likuma normu attiecināmību un piemērošanu dzīves situācijām, ja tas nav noformēts kā literārais darbs, kā arī metodes un procesi personas sniegtā skaidrojuma pasniegšanā būtu uzskatāmi par autortiesību objektu.

Minētie apgabaltiesas secinājumi neizriet no tās piemērotajām normām. Līdz ar to pamatots ir kasācijas sūdzības arguments, ka apgabaltiesa nav pareizi interpretējusi Autortiesību likuma 4.panta 1.punktu un likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 1.panta 7.punktu.

[8] Apgabaltiesa spriedumā ir atsaukusies uz likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 6.panta otro daļu, kas noteic: ja likumā nav noteikti stingrāki ierobežojumi, valsts amatpersonai, ievērojot šā likuma 7.panta otrajā, trešajā, ceturtajā, piektajā, $5.^1$, sestajā, septītajā, astotajā un trīspadsmitajā daļā noteiktos speciālos amatu savienošanas ierobežojumus, *ir atļauts savienot valsts amatpersonas amatu ne vairāk kā ar diviem citiem algotiem vai citādi atlīdzinātiem valsts amatpersonas amatiem vai amatiem citās publiskas personas institūcijās*. Par šajā daļā minētajiem amatiem nav uzskatāms pedagoga, zinātnieka, ārsta, profesionāla sportista un radošais darbs. Šajā daļā minētā amatu savienošana pieļaujama, ja tā nerada interešu konfliktu, nav pretrunā ar valsts amatpersonai saistošām ētikas normām un nekaitē valsts amatpersonas tiešo pienākumu pildīšanai.

Minētā tiesību norma nosaka ierobežojumus valsts amatpersonai savienot valsts amatpersonas amatu ar citiem valsts amatpersonas amatiem vai amatiem citās publiskās personas institūcijās. Līdz ar to tā nav piemērojama konkrētās lietas apstākļiem, jo lietā ir strīds par pieteicēja lekciju privātpersonas – SIA „FCM Ltd" – rīkotajos semināros, nevis citu valsts amatpersonas amatu. Turklāt normā ir arī norādīts, ka par tajā minētajiem amatiem nav uzskatāms citstarp radošais darbs. Līdz ar to apgabaltiesa ir nepamatoti piemērojusi šo tiesību normu.

[9] Saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 7.panta sestās daļas 2.punktu vispārējā un specializētā valsts civildienesta ierēdnis var savienot valsts amatpersonas amatu tikai ar pedagoga, zinātnieka, profesionāla sportista un radošo darbu. Šā panta $10.^2$daļa noteic, ka šajā pantā minētajos gadījumos, kad amatu atļauts savienot ar pedagoga, zinātnieka, ārsta, profesionāla sportista vai *radošo darbu*, attiecīgo amatu savienošana ir pieļaujama, arī reģistrējoties kā saimnieciskās darbības veicējam saskaņā ar likumu „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", un šā panta sestajā un astotajā daļā minētajos gadījumos attiecīgo amatu savienošanai *nav nepieciešams saņemt rakstveida atļauju*.

No minētajām tiesību normām secināms, ka pieteicējam kā valsts civildienesta ierēdnim ir tiesības savienot valsts amatpersonas amatu ar radošo darbu. Turklāt šādai amatu savienošanai nav nepieciešams saņemt rakstveida atļauju. Arī dienesta iekšējā normatīvajā aktā, proti, 2015.gada 8.janvāra noteikumu Nr. 1 „Valsts ieņēmumu dienesta amatpersonas amata savienošanas ar citu amatu un darbinieka blakus darba veikšanas lūgumu izskatīšanas kārtība" 7.punktā noteikts, ka amatpersona, kura savieno valsts amatpersonas amatu ar pedagoga vai citu darbu, kurai nav nepieciešama iestādes atļauja

amata savienošanai, par šo faktu vienu mēnesi pirms amatu savienošanas rakstveidā informē dienesta ģenerāldirektoru. Tātad saskaņā ar iestādes iekšējo normatīvo aktu valsts amatpersonai jāinformē dienesta vadītājs par amata savienošanu, nevis jāsaņem tā rakstveida atļauja.

Līdz ar to ir pamatots pieteicēja kasācijas sūdzības arguments, ka viņam nav nepieciešams saņemt rakstveida atļauju valsts amatpersonas amata savienošanai ar radošo darbu.

[10] Vienlaikus nevar piekrist pieteicējam, ka iestāde tāpēc nevar vērtēt iespējamo interešu konflikta risku, kas varētu rasties valsts amatpersonas amata savienošanas gadījumā. Taču tas šajā gadījumā nav darāms, izsniedzot vai neizsniedzot rakstveida atļauju.

Arī savienojot valsts amatpersonas amatu ar radošo darbu, valsts amatpersonai ir jāievēro likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" noteiktie ierobežojumi, piemēram, reklamēšanas ierobežojumi (17.pants), ierobežojums rīkoties ar publiskas personas institūcijas mantu (18.pants), informācijas izmantošanas aizliegums (19.pants), uzvedības (ētikas) noteikumi (22.pants), kā arī nav pieļaujama interešu konflikta situācija un kaitējums valsts amatpersonas tiešo pienākumu pildīšanai. Minēto aizliegumu pārkāpums var būt pamats saukt amatpersonu pie tiesību normās paredzētās atbildības, piemēram, disciplināratbildības.

[11] Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apgabaltiesa ir nepareizi tulkojusi spriedumā piemērotās Autortiesību likuma un likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" normas, kas ir pamats apgabaltiesas sprieduma atcelšanai.

[12] Senāts atzīst, ka pārējie pieteicēja kasācijas sūdzības argumenti ir pārāk vispārīgi, iztiekti apgalvojuma formā vai nav norādīts pamatojums, kā tieši izpaudies pārkāpums. Senāts uz tiem neatbildēs, jo tie nav arī nozīmīgi strīda izšķiršanai no tiesību viedokļa.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 129.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, 348.panta pirmās daļas 2.punktu un 351.pantu, Senāts

nosprieda

atcelt Administratīvās apgabaltiesas 2018.gada 24.oktobra spriedumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.
Atmaksāt /pers. A/ samaksāto drošības naudu 70 *euro*.
Spriedums nav pārsūdzams.

L. Slica A. Kovaļevska I. Višķere